

**RAPORT ZESPOŁU DS. MONITOROWANIA ZINTEGROWANEJ
STRATEGII ROZWOJU POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA
LATA 2014-2020
ZA ROK 2016**

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
2. METODOLOGIA PRZEPROWADZENIA MONITORINGU STRATEGII.....	3
3. ANALIZA WARTOŚCI OSIĄGNIĘTYCH WSKAŹNIKÓW MONITORINGU W ODNIESIENIU DO POSZCZEGÓLNYCH CELÓW	4
4. ANALIZA WSKAŹNIKÓW PORÓWNAWCZYCH	24
5. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	28
6. ZAŁĄCZNIK - ZBIORCZA INFORMACJA Z REALIZACJI ZADAŃ W RAMACH ZINTEGROWANEJ STRATEGII POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA LATA 2014-2020 za 2016 rok	

1. Wstęp

Zintegrowana Strategia Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 została przyjęta Uchwałą Nr XXXVIII/177/14 Rady Powiatu Wieruszowskiego z dnia 30.01.2014 roku. Strategia rozwoju określiła cele, jakie stawia sobie samorząd lokalny w określonym czasie oraz zestaw działań, za pomocą których poszczególne cele będą realizowane.

Realizacja określonych w ramach Strategii celów i zadań powinna podlegać monitoringowi. Mechanizm monitoringu strategii umożliwia bieżącą ocenę postępów wdrażania strategii oraz skutków realizowanej w ten sposób polityki rozwoju. Zakłada on zbudowanie banku strategicznych danych o procesach zachodzących w powiecie i jego otoczeniu. Bank danych składa się ze wskaźników ilościowych oraz jakościowych, przy pomocy których można śledzić tempo i stopień zaawansowania realizacji zadań strategicznych oraz osiągnięcia celów rozwoju.

Do oceny realizacji strategii, analizy przebiegu realizacji projektów i zadań, a także identyfikacji stopnia osiągnięcia celów, zbierania oraz opracowywania raportów monitoringu powołany został zespół ds. monitorowania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020. Raport zespołu ds. monitorowania ZSRPW na lata 2014-2020 służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dążenia do założonych celów oraz poziomu ich osiągnięcia.

2. Metodologia przeprowadzenia monitoringu strategii.

Niniejszy raport stanowi opracowanie zawierające informacje na temat postępu, jaki osiągnięto w zakresie realizacji priorytetów Strategii w 2016 roku. Zgodnie z zapisami strategii system monitoringu strategii służyć ma ciągłej obserwacji realizacji celów strategicznych, celów operacyjnych oraz zadań, a także analizie zgodności efektów podejmowanych działań z założeniami. System monitorowania ma służyć obserwacji zmian zachodzących w powiecie a także reagowaniu na pojawiające się problemy oraz szanse i zagrożenia w otoczeniu, które wpływają na osiągnięcie założonych w strategii rezultatów. W konsekwencji system monitorowania umożliwia aktualizację zapisów strategii oraz zapewnia dostęp do informacji o postępach realizacji zaplanowanych zadań oraz osiągnięcia celów rozwoju powiatu.

W ZSRPW na lata 2014-2020 stworzono ramowy system wskaźników, według których raportuje się postępy w realizacji działań. Dla wskaźników wygenerowano wartości bazowe. Aktualizowanie danych dla wskaźników pozwala na analizę trendów w ujęciu czasowym oraz dokonanie porównań w kolejnych okresach raportowania strategii ze stanem wyjściowym. Informacje i dane, na podstawie których opracowano raport pochodzą ze statystyki publicznej, powiatowych i gminnych jednostek samorządu terytorialnego, powiatowych jednostek organizacyjnych i instytucji z terenu powiatu. W pracy nad powstaniem raportu posługiwano się w szczególności analizą danych zastanych; analizą dokumentów oraz analizą wskaźnikową – porównaniem wskaźników statystycznych.

Ponadto monitorowaniu zostało poddane oddziaływanie realizacji strategii na sytuację społeczno-gospodarczą powiatu poprzez badanie wybranych wskaźników osiągniętych przez Powiat Wieruszowski na tle województwa i kraju. Dane te opracowano na podstawie statystyki publicznej oraz sprawozdawczości własnej i jednostek organizacyjnych.

3. Analiza wartości osiągniętych wskaźników monitoringu w odniesieniu do poszczególnych celów.

Na podstawie zidentyfikowanych uwarunkowań rozwojowych w Zintegrowanej Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 dokonano wyboru strategicznych celów rozwoju Powiatu Wieruszowskiego. Cele strategiczne zostały podzielone na cele operacyjne oraz szczegółowe cele (kierunki działań).

Nadrzędnym celem, łączącym cele strategiczne sformułowane w obszarach: gospodarki, społeczeństwa, zagospodarowania przestrzeni i środowiska przyrodnicze, a także celów z zakresu sprawności instytucjonalnej zarządzania, jest **poprawa jakości życia i dynamizacja procesów rozwoju z zachowaniem równowagi w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej.**

Cel strategiczny I: ROZWÓJ GOSPODARCZY

Cel operacyjny 1. Wspieranie innowacyjności i rozwoju specjalizacji gospodarczych

Szczegółowe cele:

- 1.1. Wspieranie rozwoju klastrów gospodarczych w branżach istotnych dla rozwoju powiatu (w szczególności w między producentami branży drzewnej i meblarskiej).
- 1.2. Wspieranie współpracy lokalnych szkół zawodowych (z terenu powiatu) z podmiotami gospodarczymi w celu zapewnienia zgodności kierunków kształcenia z potrzebami powiatowego rynku pracy.
- 1.3. Wspieranie rozwoju i upowszechniania wśród przedsiębiorców przyjaznych środowisku form i metod produkcji przemysłowej (np. standaryzowanych systemów zarządzania, np. według norm z serii ISO14000, EMAS, programów środowiskowych takich jak CP itp.).
- 1.4. Wspieranie budowy partnerstwa z landami niemieckimi i jednostkami terytorialnymi w Holandii odnośnie do pozyskiwania *know-how* w zakresie dobrych praktyk rolniczych, przemysłowych oraz kreowania postaw przedsiębiorczych, a także budowania partnerstw biznesowych.
- 1.5. Wspieranie działań na rzecz podnoszenia innowacyjności podmiotów gospodarczych w tym gospodarstw rolnych.

Cel operacyjny 2. Wspieranie rozwoju funkcji turystycznych.

Szczegółowe cele:

- 2.1. Stworzenie produktów turystyki rekreacyjno-weekendowej, uwzględniających także potrzeby rodzin z małymi dziećmi oraz osób starszych.
- 2.2. Integracja oferty turystycznej w skali powiatu.
- 2.3. Kreowanie i promocja produktów regionalnych i kuchni regionalnej.

Cel operacyjny 3. Wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich

Szczegółowe cele:

- 3.1. Wspieranie procesów restrukturyzacji rolnictwa w kierunku określonych specjalizacji (produkcja mleka, przetwórstwo mięsa) oraz poprawy struktury agrarnej.
- 3.2. Rozwój rolnictwa ekologicznego (wykorzystanie możliwości/potencjału do produkcji żywności ekologicznej).
- 3.3. Wspieranie działań na rzecz rozwoju agroturystyki na terenach wiejskich.
- 3.4. Wspieranie współpracy między rolnikami (grupy producenckie, spółdzielnie, integracja działań etc.).

Cel operacyjny 4. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości

Szczegółowe cele:

- 4.1. Kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców.
- 4.2. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP.
- 4.3. Tworzenie miejsc pracy dla osób młodych, w sektorze obsługi osób 60+.
- 4.4. Tworzenie miejsc pracy dla osób z grup wykluczonych z rynku pracy.
- 4.5. Wspieranie inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej

Cel strategiczny II. WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Cel operacyjny 5. Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego

Szczegółowe cele:

- 5.1. Tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji na etapie szkół podstawowych i gimnazjum (np. zajęcia pozalekcyjne).
- 5.2. Rozwój szkolnictwa i edukacji związanej z rozwojem funkcji turystyczno-rekreacyjnej i jego promocja wśród młodych mieszkańców powiatu.
- 5.3. Wspieranie kształcenia zawodowego związanego z rozwojem specjalizacji istotnych dla rozwoju powiatu i jego promocja wśród młodych mieszkańców powiatu.
- 5.4. Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego

Cel operacyjny 6. Wzmacnianie rozwoju kapitału ludzkiego.

Szczegółowe cele:

- 6.1. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych (NGO) w celu budowania partnerstwa lokalnego i integracji, rozwoju kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców.
- 6.2. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i poczucia więzi z „małą ojczyzną”.
- 6.3. Stworzenie oferty „silver economy” (organizacja i promocja aktywnych i kreatywnych form spędzania czasu przez osoby starsze, np.: wzajemna pomoc, Uniwersytety III wieku

Cel operacyjny 7. Rozwój usług społecznych

Szczegółowe cele:

- 7.1. Poprawa dostępności specjalistycznych usług opieki zdrowotnej.
- 7.2. Rozwój współpracy międzygminnej na rzecz integracji działań w zakresie poprawy oferty opieki przedszkolnej.
- 7.3. Organizacja i promocja aktywnych i kreatywnych form spędzania czasu wśród młodzieży.
- 7.4. Wspieranie rozwoju infrastruktury służącej aktywizacji dzieci i młodzieży (np. place zabaw, inne obiekty sportowe/rekreacyjne).

Cel strategiczny III. KSZTAŁTOWANIE ŁADU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Cel operacyjny 8. Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej i tworzenie ofert inwestycyjnych

Szczegółowe cele:

- 8.1. Stworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej powiatu.
- 8.2. Wspieranie rozwoju scentralizowanej sieci ciepłej na obszarach zurbanizowanych.
- 8.3. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w powiecie.
- 8.4. Poprawa stanu infrastruktury drogowej wewnątrz powiatu.
- 8.5. Rozwój infrastruktury ICT.
- 8.6. Wspieranie rozwoju sieciowej infrastruktury w zakresie zaopatrzenia w paliwa gazowe.

Cel operacyjny 9. Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE)

Szczegółowe cele:

- 9.1. Wspieranie wykorzystania biomasy do celów produkcji energii w lokalnych systemach grzewczych.
- 9.2. Wspieranie procesu modernizacji indywidualnych systemów ogrzewania budynków, a także oświetlenia przestrzeni publicznych z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii

Cel operacyjny 10. Ochrona zasobów naturalnych i kształtowanie środowiska przyrodniczego

Szczegółowe cele:

- 10.1. Ochronę zasobów wodnych i rozwój infrastruktury związanej z wykorzystaniem zasobów wodnych.
- 10.2. Zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych na terenie powiatu i poprawa stanu czystości powietrza atmosferycznego.
- 10.3. Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy (zapewnianie ładunku przestrzennego)
- 10.4. Wspieranie działań na rzecz kształtowania świadomości ekologicznej (np. stosowanie ekologicznych technologii w budownictwie, ekologiczne sposoby ogrzewania, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków).

Cel strategiczny IV: PODNOSZENIE SPRAWNOŚCI INSTYTUCJONALNEJ ZARZĄDZANIA W JST

Do podstawowych celów operacyjnych umożliwiających poprawę sprawności instytucjonalnej zarządzania rozwojem powiatu zaliczono:

11. Podniesienie kwalifikacji/kompetencji osób zatrudnionych w administracji, w tym w szczególności poprzez następujące **cele szczegółowe (kierunki działań)**:

- 11.1. Stworzenie wspólnego dla wszystkich gmin programu poprawy jakości zarządzania w administracji.
- 11.2. Stworzenie wspólnej oferty szkoleniowej dla pracowników gmin i powiatu.

12. Wspieranie rozwoju przyjaznej administracji publicznej, w tym w szczególności poprzez następujące **cele szczegółowe (kierunki działań)**:

- 12.1. Rozwój usług z zakresu e-administracji.
- 12.2. Usuwanie barier architektonicznych we współpracy z grupami osób niepełnosprawnych.
- 12.3. Poprawienie obiegu informacji i usprawnienie procedur stosowanych w obsłudze mieszkańców.

13. Koordynacja działań na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, w tym w szczególności poprzez następujące **cele szczegółowe (kierunki działań)**:

- 13.1. Stworzenie interaktywnej platformy komunikacji dla JST i podmiotów gospodarczych i organizacji pozarządowych.
- 13.2. Organizacja szkoleń dla różnych grup zawodowych.
- 13.3. Stworzenie struktur i procedur współpracy z zespołem monitorowania strategii.

14. Opracowanie zintegrowanej strategii promocji Powiatu Wieruszowskiego.

W 2016 roku zrealizowano zadania spełniające określone w strategii cele.

I. ROZWÓJ GOSPODARCZY

Celowi szczegółowemu **1.2. Wspieranie współpracy lokalnych szkół zawodowych (z terenu powiatu) z podmiotami gospodarczymi w celu zapewnienia zgodności kierunków kształcenia z potrzebami powiatowego rynku pracy** nadano w strategii szczególną rolę. W pobudzaniu rozwoju i innowacji i ich wykorzystanie w praktyce gospodarczej odgrywa sektor edukacji oraz nauczania zawodowego, sprzyjający dostosowaniu zasobów pracy do potrzeb podmiotów gospodarczych a także pośrednio do współpracy między podmiotami, organizacjami, instytucjami oraz przyczyniający się do budowania klimatu przedsiębiorczości, lokalnej solidarności i tożsamości. W tym zakresie poprzez ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, dla których Powiat Wieruszowski jest organem założycielskim zostały zrealizowane poniższe przedsięwzięcia:

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie :

- Promocja szkoły oraz kształcenia zawodowego w środowisku lokalnym poprzez :
ulotki i banery promujących szkołę, marketing bezpośredni – delegacje zespołów nauczycieli i uczniów w gimnazjach z terenu powiatu wieruszowskiego i kępińskiego oraz targach edukacyjnych w Wieluniu.

- DNI OTWARTE Szkoły dla gimnazjalistów z udziałem przedstawicieli zakładów pracy.
- „Dzień Przedsiębiorczości”. Uczniowie klas I, II i III tech. logistycznego, ekonomicznego, handlowego i mechatronicznego w lokalnych zakładach pracy zapoznawali się ze specyfiką danego zawodu: Firma M-line Sp.z o.o., Fabryka Mebli „WERSAL” Jankowy.
- Zorganizowanie konferencji „Preorientacja zawodowa uczniów klas trzecich gimnazjalnych” dla dyrektorów gimnazjów powiatu wieruszowskiego, wychowawców klas trzecich gimnazjum i pedagogów szkolnych.
- organizacja praktyk zawodowych dla uczniów zasadniczej szkoły zawodowej i organizacja praktyk dla uczniów technikum.
Szkoła współpracowała z 32 zakładami pracy w zakresie praktyk w technikum i 98 dla szkoły zawodowej. Łącznie zorganizowano 24 bezpośrednie spotkania z pracodawcami.

Zespół Szkół Rolniczych w Lututowie regularnie kontaktuje się z pracodawcami, u których uczniowie odbywają praktyki zawodowe. Rozmowy z pracodawcami pozwalają na zweryfikowanie kształcenia zawodowego szkoły pod kątem wymagań pracodawców i przygotowania uczniów do praktycznych działań na konkretnym stanowisku.

Dla celu szczegółowego 2.1. **Stworzenie produktów turystyki rekreacyjno-weekendowej, uwzględniających także potrzeby rodzin z małymi dziećmi oraz osób starszych** strategia przewiduje działania rozwojowe w zakresie usług turystyki krótkookresowej, w tym w szczególności agroturystyki rozumiane jest jako udostępnianie walorów życia wsi mieszkańcom miast, poprzez tworzenie formy aktywności ruchowej związanej ze spędzaniem wolnego czasu na świeżym powietrzu np. jazda konna, spływy kajakowe, szlaki rowerowe, spacerowe ścieżki tematyczne, serwowanie potraw kuchni lokalnej, uczestnictwo osób wypoczywających w powiecie w miejscowych wydarzeniach kulturalnych.

W zakresie w/w celu staraniem Starostwa Powiatowego w Wieruszowie została wyznaczona nowa ósma trasa orieenterigowa na terenie gminy Sokolniki, wpisująca się w Produkt turystyczny „Wieruszowski Powiat z Mapą i Kompasem”. Współorganizowano i wsparto cykliczne imprezy wpisujące się do kalendarza imprez w powiecie: Powiatową Paradę Zaprzęgów Konnych w Sokolnikach i Rajd Konny po Powiecie Wieruszowskim, który przeprowadzono w ramach zadania Rajd konny po Ziemi Łódzkiej (dofinansowany ze środków Województwa Łódzkiego).

2.2. Integracja oferty turystycznej w skali powiatu i 2.3. Kreowanie i promocja produktów regionalnych i kuchni regionalnej – Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie zrealizowała w 2016 roku projekt „Kulinarne rodowody” w ramach dotacji ŁDK. Efektem tych działań było wydanie książki „Co się gotuje, co się je w powiecie wieruszowskim” o produktach kuchni regionalnej powiatu w oparciu o materiały z konkursu „Przepisy z babcinej szuflady”, współorganizowanego przez starostwo powiatowe. Przedstawiciele starostwa wzięli udział w Targach „Regionalia” (Targi produktów tradycyjnych i ekologicznych). Staraniem **Koła Gospodyń Wiejskich Wójcin n. Prosną** na listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wpisano trzeciego produktu z terenu powiatu wieruszowskiego: **Lubnicki żurek smażony**.

Wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich to działania związane z tworzeniem nowych miejsc pracy poza rolnictwem i warunków sprzyjających przedsiębiorczości indywidualnej na terenach wiejskich (zmiana kierunków aktywności zawodowej na terenach wiejskich). Działania samorządów w tym względzie ukierunkowane są na wzrost dostępności przestrzennej (w efekcie modernizacji lokalnego układu drogowego) oraz poprawę standardów usług publicznych czy ochronę walorów krajobrazu kulturowego. Poprawa przestrzennej dostępności dotyczy: edukacji, rynków pracy, dóbr kultury, opieki zdrowotnej, informacji. Zadania wykonane w okresie 2014-2020 obejmują modernizację układu drogowego (opis w pkt. 8.4.) oraz **wspieranie działań na rzecz rozwoju agroturystyki na terenach wiejskich – zadanie realizowane** poprzez promowanie lokalnych gospodarstw agroturystycznych na Jarmarku Wojewódzkim MIXER REGIONALNY.

W celu poprawy konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw w strategii założono, że nastąpi większa integracja środowisk biznesowych oraz budowanie sieci powiązań między przedsiębiorstwami, instytucjami kształcenia zawodowego oraz instytucjami otoczenia biznesu. W strategii przewidziano m.in. : kierunek działania **4.1.Kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców**, w ramach którego Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie zrealizował w 2016 roku szereg działań na łączną kwotę 3.740.113,27 zł. Wsparciem objęto 474 osoby bezrobotne. Były to m.in jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, bony stażowe i na zasiedlenie, staże (stypendia stażowe, szkolenia bezrobotnych i bony szkoleniowe). Na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji PUP w Wieruszowie w 2016 roku pozyskała środki : Funduszu Pracy, środki Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalnego Programu Operacyjnego, środki PFRON. Działania w tym celu realizowało również PCPR w Wieruszowie i ZSP w Wieruszowie (załącznik do raportu).

W ramach celu **4.2.Wzmacnianie konkurencyjności MŚP** w 2016 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie na łączną kwotę 1.382.290,69 zł zrealizował projekty w ramach kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców (kursy i studia podyplomowe). Wsparciem tym zostało objętych 206 osób będących w zatrudnieniu. Kolejnym działaniem była pomoc finansowa udzielana przez PUP w związku z utworzeniem lub doposażeniem stanowiska pracy i zatrudnieniem na tym stanowisku osoby bezrobotnej przez okres 24 miesięcy. Zawarto 41 umów, a zatem tą formą wsparcia zostało objętych 41 bezrobotnych.

W ramach celu **4.3. Tworzenie miejsc pracy dla osób młodych, w sektorze obsługi osób 60+ .** PCPR w Wieruszowie i Powiat Wieruszowski podjęły w 2016 roku działania przygotowawcze do złożenia projektu na utworzenie we współpracy z Gminą Wieruszów, Gminą Lututów, Gminą Bolesławiec, SIKOS w Wieruszowie, TPD w Wieruszowie na terenie powiatu **Centrum Usług Społecznych** w zakresie rozwoju usług opiekuńczych na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych (Usługi asystenckie i opiekuńcze) i dzieci. Złożenie wniosku o dofinansowanie ze środków EFS w ramach RPO WŁ marzec 2017r. Założenia do wniosku obejmują też Dzienny Dom Pobytu i mieszkania chronione. Partnerem wiodącym będzie Powiat Wieruszowski.

PUP w Wieruszowie we współpracy z pracodawcami zorganizował również 12 giełd pracy, w których udział wzięło 180 osób bezrobotnych.

4.4. Tworzenie miejsc pracy dla osób z grup wykluczonych z rynku pracy to również głównie działania PUP w Wieruszowie poprzez: prace interwencyjne, roboty publiczne i prace społecznie użyteczne, mające na celu ułatwienie bezrobotnym powrotu na rynek pracy, aktywizowanie osób długotrwale bezrobotnych. Łącznie w roku 2016 za pomocą powyższych działań zaktiwizowano 101 osób, wydatkując 316 588,67 zł.

Cel szczegółowy **4.5. Wspieranie inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej**.

W 2016 roku Stowarzyszenie Integracyjne „Klub Otwartych Serc” i Gmina Wieruszów utworzyły spółdzielnię socjalną GREENSERVICE, aktywizującą osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. W spółdzielni znalazło zatrudnienie 6 dorosłych mieszkańców gminy Wieruszów z niepełnosprawnością. W tym miejscu warto również odnotować powstanie Przedsiębiorstwa Socjalnego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Wieruszowie.

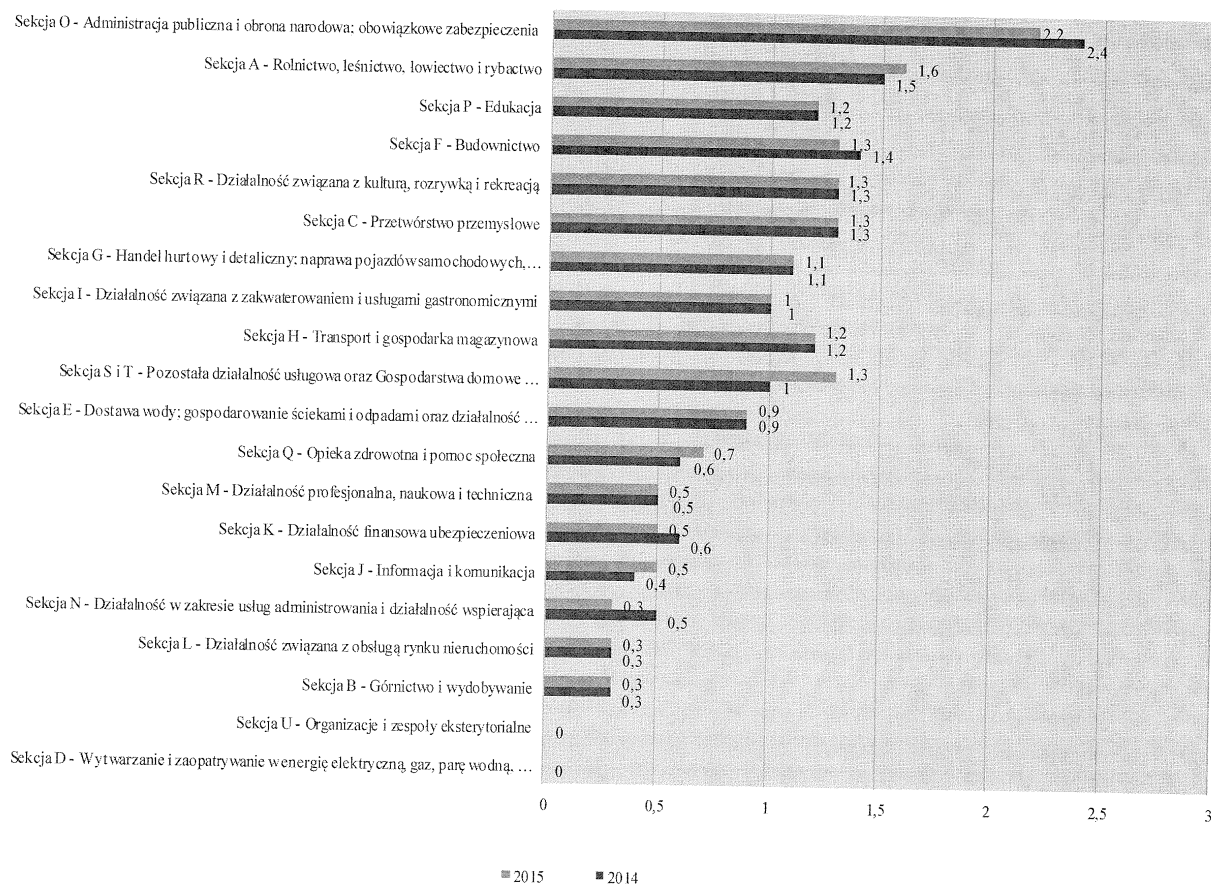
Poniższa tabela prezentuje system wskaźników, raportujących postępy realizacji zadań.

Wskaźniki systemu monitorowania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla Celu strategicznego I: ROZWÓJ GOSPODARCZY

Wskaźniki dla celów strategicznych	Jednostka miary	Źródło danych	Wartość bazowa 2012 (*2011, **2010)	2013	2014	2015	2016
I. Rozwój gospodarczy							
<i>Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w powiecie (podmioty o liczbie pracujących > 9)</i>	zł	GUS	34329* 39399	42527	46033	48209	
<i>Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców</i>	os.	GUS	637,2	652,4 (2757)	651,9 (2751)	661,9 (2791)	
<i>Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców</i>	podm.	GUS	71	71	72	74	
<i>Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca</i>	zł	GUS	1013* 1074	1446	1943	2002	
<i>Specjalizacja gospodarcza gminy wg liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON</i>	LQ (wskaźnik Florence'a)	GUS	Wartość LQ >1,5 dla sekcji O i A (administracja publiczna i rolnictwo)	Wartość LQ >1,5 dla sekcji O i A (administracja publiczna i rolnictwo)			

<i>Liczba przedsiębiorstw działających w sektorze turystyki wg PKD 2007 (sekcja I – zakwaterowanie i gastronomia)</i>	jedn. gosp.	GUS	89	94	84	82	
<i>Stopa bezrobocia rejestrowanego</i>	%	GUS	11,4	10,9	8,5	7,5	5,8
<i>Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)</i>	%	GUS	70	70,2	69,9	71,7	
<i>Średnia wielkość gospodarstwa rolnego</i>	ha	GUS	6,73	Brak danych			
<i>Liczba gospodarstw ekologicznych w liczbie gospodarstw ogółem</i>	%	GUS	0	Brak danych			
<i>Liczba grup producentów rolnych</i>	szt.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	0	0	0	0	
<i>Liczba gospodarstw agroturystycznych</i>	ob.	UG	18	18	18	18	18
<i>Liczba całorocznych miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1000 mieszkańców</i>	miejsce	GUS	6,29	6,63	6,49	6,21	
<i>Długość szlaków turystycznych</i>	km	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	498,6	498,6	498,6	501,1	501,1
<i>Długość ścieżek rowerowych</i>	km	GUS	11,2	14,7	14,7	14,7	

Wartości współczynnika specjalizacji LQ dla Powiatu Wieruszowskiego na tle woj. łódzkiego - identyfikacja potencjalnych obszarów specjalizacji gospodarczej

II. WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Określone w strategii działania rozwojowe są ukierunkowane na **podwyższenie poziomu kapitału społecznego, zmniejszanie nierówności społecznej oraz wzmocnienie solidarności międzyludzkiej**. Jednym z warunków koniecznych pozwalających podnieść jakość życia jest **zapewnienie wysokiego standardu i dostępność do usług publicznych** (przede wszystkim edukacji, a także ochrony zdrowia, kultury, sportu, turystyki, rekreacji), co wymaga podjęcia działań mających na celu poprawę bazy materialnej infrastruktury społecznej i dostosowanie jej do potrzeb powiatu. Zmniejszanie nierówności społecznych to również działania na rzecz integracji osób wykluczonych: działania zmniejszania ubóstwa ekonomicznego, szerokiego udziału osób starszych w życiu społecznym, przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym, w szczególności dzieci i młodzieży. Istotną grupą działań jest wzmocnienie solidarności międzyludzkiej. Sprzyjają temu inicjatywy aktywizujące społeczności lokalne, wspieranie sektora organizacji pozarządowej oraz kształtowanie tożsamości lokalnej.

W ramach celu operacyjnego 5. **Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego** zrealizowano poniższe zadania.

W ramach celu szczegółowego 5.3. **Wspieranie kształcenia zawodowego związanego z rozwojem specjalizacji istotnych dla rozwoju powiatu i jego promocja wśród młodych mieszkańców powiatu** w 2016 roku podjęto i realizowano szereg działań. Zawodowe szkoły ponadgimnazjalne, dla których Powiat Wieruszowski jest organem założycielskim kontynuowały praktyki w ramach UE ERASMUS+ : projektów „**Praktyki europejskie dla ZSP Wieruszów**” i „**Europa szansą na rozwój zawodowy II**” (ZSR w Lututowie). Udział w projektach wzięło łącznie 65 uczniów. Ponadto obie szkoły rozpoczęły w 2016 roku realizację projektów mających na celu nabycie/podniesienie kompetencji zawodowych uczniów, zmierzających do zwiększenia ich szans na rynku pracy, m.in. poprzez realizację staży zawodowych/praktyk zawodowych u pracodawców oraz kursy, pozwalające na zdobycie dodatkowej wiedzy zwiększającej ich szanse na rynku pracy a także podniesienie kompetencji zawodowych nauczycieli poprzez m.in. studia podyplomowe, kursy, szkolenia oraz podniesienie jakości nauczania w szkole poprzez m.in. wyposażenie pracowni. W projekcie „**Kompleksowy program podniesienia jakości kształcenia dla ZSR w Lututowie**” uczestniczy **80 uczniów i 20 nauczycieli**, a w projekcie „**Fachowiec- kompleksowy program rozwoju ZSP w Wieruszowie**” **125 uczniów i 26 nauczycieli**. Dwa ostatnie projekty na łączną kwotę 2.473.277,33 zł dofinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020 oś priorytetowa XI "Edukacja, Kwalifikacje Umiejętności" Działanie XI.3."Kształcenie zawodowe" realizowane będą w 2016 i 2016 roku. Łącznie na realizowane w tym celu szczegółowym projekty Powiat Wieruszowski otrzymał w 2016 roku dofinansowanie w wysokości 560 716,04zł. Pozostałe działania zawodowych szkół ponadgimnazjalnych wpisujące się w promocje kształcenia zawodowego wpisano w załączniku do raportu.

Cel szczegółowy 5.4. **Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego** to działania szkół ponadgimnazjalnych ZSO w Wieruszowie i ZSP w Wieruszowie: organizacja zajęć dodatkowych z informatyki i unowocześnienie bazy informatycznej ale również powstanie Centrum działań

multimedialnych i udział uczniów w wydarzeniach informatycznych i multimedialnych, wyszczególnionych w załączniku do raportu. PCPR w Wieruszowie realizujące projekt „Aktywny samorząd”, w ramach którego zakupiono sprzętu elektronicznego i oprogramowania osobie niepełnosprawnej.

W celu operacyjnym 6. **Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego** jako szczególnie istotny czynnik budowania kapitału społecznego wskazuje się poczucie tożsamości lokalnej, edukacji i promocji postaw sprzyjających wspólnemu działaniu (w szczególności wśród młodzieży), zaangażowanie w życie lokalne, dbanie o lokalną przestrzeń, a także kształtowanie postaw proekologicznych. Ważnym zadaniem jest również rozwijanie sektora organizacji pozarządowych i dążenie do profesjonalizacji ich działania oraz wzrost aktywności obywatelskiej.

Zadania z zakresu celu **6.1. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych (NGO) w celu budowania partnerstwa lokalnego i integracji, rozwoju kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców** realizowało Starostwo Powiatowe w Wieruszowie, zlecając zadania w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie w ramach konkursu w dziedzinach: sport, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, działalność na rzecz organizacji pozarządowych na łączną kwotę 13.300,00 zł (wykaz dofinansowanych imprez w załączniku do raportu). Zorganizowano także szkolenie dla organizacji pozarządowych „Księgowość w organizacjach pozarządowych- najważniejsze obowiązki i zmiany w ustawie o rachunkowości” przeprowadzone przez Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS (48 uczestników). Ze środków PFRON i Powiatu Wieruszowskiego sfinansowano działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w Wieruszowie w zakresie 10 prowadzonych tam pracowni, w tym aktywizacji zawodowej. W 2016 roku była to łączna kwota 890.944 zł. PCPR w Wieruszowie dofinansował także 3 organizacjom imprezy sportowe, kulturalne, rekreacyjne i turystyczne osób niepełnosprawnych.

W tym zakresie działania podjął PUP w Wieruszowie, który dotował szkolenie pracowników Zakładu Aktywności Zawodowej oraz WTZ w ramach projektu dot. ustawicznego kształcenia pracowników i pracodawców. Przeprowadzono 60 godzinne szkolenie praktyczne i teoretyczne.

6.2. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i poczucia więzi z „małą ojczyzną”. Starostwo Powiatowe w Wieruszowie w 2016 roku zrealizowało zadania z kalendarza imprez kulturalnych w powiecie wieruszowskim i inne wspierane przedsięwzięcia na kwotę 31.748,97 zł. Łącznie wsparciem objętych zostało 17 przedsięwzięć z kalendarza imprez kulturalnych i 9 imprez promocyjnych oraz udział w imprezach o charakterze sportowym i kulturalnym reprezentantów Powiatu Wieruszowskiego.

W 2016 roku wsparto działania edukacji proekologicznej realizując Program edukacji ekologicznej dla Powiatu Wieruszowskiego – IV edycja 2016r., promującym również piękno, walory przyrodnicze i bioróżnorodność Powiatu Wieruszowskiego, na łączną kwotę 15.565,58 zł (dofinansowanie WFOŚiGW w Łodzi 9.299,14 zł). W konkursie udział wzięło 70 % uczniów ze szkół z terenu powiatu wieruszowskiego. Kolejnym projektem zrealizowanym przez Starostwo Powiatowe w Wieruszowie w tej dziedzinie była akcja „Sprzątanie świata” i

„Wysprzątamy Powiat Wieruszowski na wiosnę”. Zadania w zakresie celu szczegółowego 6.2. wykonywały również Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie oraz szkoły ponadgimnazjalne.

Warto również odnotować fakt, że działania w zakresie proekologicznym podjęło szereg gmin: Gmina Czastary z projektem „Leśny zakątek” – ekopracownia w Szkole Podstawowej w Parcicach (wyposażona w sprzęt multimedialny ; tablica interaktywna, wizualizer), Gmina Galewice projekt „Las bliżej nas- edukacja ekologiczna w gminnym Przedszkolu w Galewicach, Gmina Bolesławiec z projektem „Nasz eko- drogowasz” – ekopracownia w Publicznym Gminazjum w Bolesławcu (wyposażona w sprzęt multimedialny ; tablica interaktywna, wizualizer), Gmina Wieruszów z projektem „Z ekologią z pan brat od najmłodszych lat- edukacja ekologiczna w Szkole Podstawowej Pieczyskach” i projekt „Edukacja ekologiczna w szkole podstawowej w Teklinowie – W KROPLI WODY oraz Gmina Lututów projekt pt. „Edukacja ekologiczna mieszkańców EKOLututów 2016”.

Ważnym czynnikiem decydującym o atrakcyjności powiatu i jego poziomie rozwoju cywilizacyjnego są warunki życia mieszkańców określone m.in. poprzez dostęp do podstawowych dóbr i usług publicznych: edukacyjnych, służby zdrowia, kultury i rekreacji, na czym koncentrują się zadania określone w *Cel operacyjny 7.Rozwój usług społecznych.*

Działania dla celu szczegółowego 7.1. **Poprawa dostępności specjalistycznych usług opieki zdrowotnej** realizował Powiat Wieruszowski w ramach projektu **Kompleksowy program zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia**, na który pozyskano środki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009-2014 i MZ w wysokości 100% kosztów kwalifikowanych . W 2016 roku wydatkowano 1.035.294,16 zł.

W ramach programu badań profilaktycznych wykonano:

- 1961 badań profilaktycznych dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego w wieku 45-70 lat (były to badania: lipidogram, glukoza, TSH, kwas moczowy, kreatynina)
- 939 badań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w wieku 7-20 lat (każde badanie obejmowało: lipidogram, glukoza, TSH)
- 400 badań EKG serca osób dorosłych w wieku 45-70 lat
- 100 badań EKG serca dzieci i młodzieży w wieku 7-20 lat
- 50 badań Echo serca dla dorosłych
- 10 badań Echo serca dzieci i młodzieży
- 1265 konsultacji internistycznych wyników badań
- 885 konsultacji pediatrycznych wyników badań
- 136 konsultacji kardiologicznych osób dorosłych

- 14 konsultacji kardiologicznych dzieci i młodzieży
- 100 badań USG doppler (USG tętnic szyjnych)
- 16 prób wysiłkowych.

W ramach programu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia zrealizowano 11 pikników zdrowotnych, 10 punktów medycznych, warsztaty w szkołach z zakresu zdrowego odżywiania, w których uczestniczyły 554 dzieci a także warsztaty w szkołach dotyczące prawidłowego udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, w których udział wzięło 708 uczniów i uczennic ze szkół powiatu wieruszowskiego. W warsztatach dla dorosłych z zakresu profilaktyki chorób układu krążenia ze szczególnym uwzględnieniem wczesnego wykrywania chorób naczyń krwionośnych mózgu i chorób serca uczestniczyło 179 osób, głównie nauczycieli i personelu medycznego. Na piknikach i w punktach medycznych z porad dietetyków i badania składu ciała skorzystało 1734 mieszkańców. W punktach medycznych i na pikniku 19 czerwca 2016 roku z badań: ciśnienia krwi, cholesterolu całkowitego i glukozy skorzystało łącznie 1007 osób. Udzielono 324 porady w „białym miasteczku” na pikniku zdrowotnym. Z zajęć zumbi w ramach rozdawanych na piknikach zdrowotnych karnetów skorzystało 170 osób. Łącznie na wszystkich imprezach projektowych rozdano 900 zestawów kijów do nordic walkingu. W darmowych zajęciach sportowych (zumba, frog jumping, nordic walking, sztuki walki, tae-bo, zajęcia na boisku sportowym, fitness i aerobik) korzystało wielu mieszkańców powiatu wieruszowskiego. W ramach projektu wykonano film promujący powiat i zdrowy styl życia. W szkołach ponadgimnazjalnych powiatu wieruszowskiego zorganizowano akcję „Antytytoniowi” wraz z konkursem z cennymi nagrodami.

Poprawa dostępności specjalistycznych usług zdrowotnych realizowane jest głównie przez **Powiatowe Centrum Medyczne** Spółka z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy w Wieruszowie. W 2016 roku PCM w oddziałach i poradniach specjalistycznych udzielił 37.629 świadczeń w ramach kontraktu z NFZ w wysokości 13.867.703,60 zł.

PCM w Wieruszowie było wykonawcą badań pacjentów w ramach **Kompleksowego programu zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia**, o których mowa powyżej. Ponadto w PCM w Wieruszowie w 2016 roku realizowano 2 programy profilaktyczne:

-Program Badań Przesiewowych Raka Jelita Grubego (październik 2016 do grudnia 2018 r. docelowo 550 osób)

-Program profilaktyki Raka Szyjki Miacicy

W 2016 roku PCM zakupiło sprzęt medyczny: gastrofibroskop, 2 elektrokardiografy, automatyczna myjnia – dezynfektor do endoskopii, inhalatory, fartuchy ochronne do Pracowni Diagnostyki Obrazkowej dla oddziałów i poradni specjalistycznych.

Na wyposażenie oddziałów, poradni specjalistycznych i diagnostycznych oraz administracji zakupiono: klimatyzatory, szafy kartoteczne, wózki do przewozu potraw, meble kuchenne i wyposażenia AGD, szafy i meble biurowe, sprzęt komputerowy.

Wyposażenie Zakładu Opiekuńczo –Leczniczego: łóżka szpitalne z szafkami przyłóżkowymi, aparat EKG, aparat do mierzenia ciśnienia, wózek inwalidzki, materac przeciwoleżynowy, fotel kąpielowy, pompa infuzyjna to dar dla szpitala od Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. W 2016 roku zakończono budowę drugiej zewnętrznej klatki schodowej oraz wykonano prace remontowe: pokrycie dachu szpitala papą NRO, odnowienie elewacji budynku głównego szpitala, nawierzchnia z kostki brukowej. Łącznie w 2016 roku PCM w Wieruszowie zaangażował środki w wysokości 1.700.947,50 zł.

Specjalistyczne usługi w zakresie tego celu świadczy również Poradnia Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie, prowadząca wielospecjalistyczną diagnozę i terapię dzieci i młodzieży (logopedyczną, psychologiczną, pedagogiczną), socjoterapię, terapię rodzin, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, doradztwo zawodowe i zajęcia profilaktyczne. Poradnia zatrudnia pedagogów, logopedów, psychologów a także rehabilitanta. Do zadań poradni należy m.in. udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej lub z dysfunkcjami rozwojowymi oraz ich rodzicom. Zakres i liczbę świadczeń/usług Poradni szczegółowo wymieniono w załączniku do raportu.

W zakresie celu szczegółowego **7.3.Organizacja i promocja aktywnych i kreatywnych form spędzania czasu wśród młodzieży** zadania w 2016 roku realizowane były przez Starostwo powiatowe w Wieruszowie. Sfinansowano imprezy sportowe z kalendarza przedsięwzięć sportowych w Powiecie Wieruszowskim – 10 przedsięwzięć (6.290 zł) oraz nagrody i wyróżnienia dla sportowców (7.000 zł).

Starostwo Powiatowe w Wieruszowie w ramach środków projektu **Kompleksowy program zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia** zakupiło sprzęt na potrzeby imprez sportowych w powiecie wieruszowskim i na potrzeby szkół ponadgimnazjalnych m.in. trampoliny i maty do fitness, stepy do aerobiku , stoły oraz zestawy do ping-ponga, rowery stacjonarne, komplety piłek sportowych. Przekazanie sprzętu sportowego rowerów i kasków rowerowych: – 25 szt. ZSO w Wieruszowie, ZSP- 30 szt., ZSR- 25 szt. Ponadto przekazano dziewięciu szkołom gimnazjalnym z terenu powiatu wieruszowskiego sokowirówki i fantomy reanimacyjne.

Działania w tym zakresie wykazały również szkoły ponadgimnazjalne a także gminy: Wieruszów i Sokolniki (patrz załącznik do raportu). Kolejny kierunek działania **7.4.Wspieranie rozwoju infrastruktury służącej aktywizacji dzieci i młodzieży (np. place zabaw, inne obiekty sportowe/rekreacyjne)** zrealizowany został wyłącznie staraniem gmin powiatu wieruszowskiego. **Gmina Wieruszów** zrealizowała następujące zadania Remont hali sportowej GOSIT (zakończenie 2017 r.), Letnie baseny z boiskiem do siatkówki, lodowisko, wypożyczalnia sprzętu wodnego. Budowa bazy Rekreacyjno-Wypoczynkowej w m. Dobrydział. Urządzenia do siłowni zewnętrznej w m. Pieczyska . W 2016 r. staraniem **Gminy Czastary** powstały place zabaw w Józefowie i Kniatowach. W omawianym okresie podjęto znacznie mniej przedsięwzięć w tej dziedzinie niż w poprzednich latach z uwagi na brak naborów wniosków na dofinansowanie takich zadań poprzez Lokalną Grupę Działania „Między Prosną a Wartą”.

Wskaźniki systemu monitorowania zintegrowanej strategii rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla Celu strategicznego II:
WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

II. Wzmacnianie spójności społecznej				2013	2014	2015	2016
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	GUS	8,4	8,4	7,6	7,2	
Wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba mieszkańców w wieku pozaprodukcyjnym do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym)	os.	GUS	58,4	58,6	59,0	59,3	
Lokalny Wskaźnik Rozwoju Społecznego (LHDI)	pkt.	Moja Polis	30,75**	Brak danych			
Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem	%	GUS/PUP	49,2	52,9	54,3	46,8	
Odsetek bezrobotnych z wykształceniem wyższym w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	%	PUP	-	11,0	10,7	10,7	11,0
Odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w tej grupie wiekowej dla obszarów wiejskich	%	GUS	63,8	64,6	71,4	76,1	(WŁ 66,3 kraj 65,1)
Liczba uczniów przypadająca na 1 komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu w szkołach podstawowych i gimnazjach	os.	GUS	12,3	14,3	brak danych		
Liczba uczniów korzystających z zajęć pozalekcyjnych realizowanych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych	os.	UG	-	2835	2802	2785	średnio 68,8%
Odsetek ludności w wieku 15-64 lata z wyższym wykształceniem w liczbie ludności w tym wieku ogółem	%	GUS	12,6	Brak danych Dane na poziomie województwa			
Liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców (bez stomatologów, wg podstawowego miejsca pracy)	os.	GUS	6,9	5,2	4,3	5	
Liczba uczestników imprez organizowanych przez domy kultury, ośrodki kultury, klubach, świetlice na 1 000 mieszkańców	os.	GUS	659,4	843,6	827,8	758,9	
Frekwencja w wyborach do organów JST	%	GUS	52	-	55	-	
Liczba organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne) na 10 tys. mieszkańców	szt.	GUS	35	37	37	38	

Udział osób oddających 1% podatku na rzecz organizacji pozarządowych w liczbie podatników ogółem	%	www.ngo.pl urząd skarbowy	44,2 (5,6)	47,1 (3,9)	51,4 (3,1)	51,9 (3,2)
				(organizacje powiatu)		
Suma środków przekazanych z odpisów 1% podatku organizacjom pozarządowym na danym terenie	zł	Moja Polis	82 386,01* 72 983	49 053	65 059	brak danych

III.KSZTAŁTOWANIE ŁADU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Ład przestrzenny gwarantuje wysoką użyteczność przestrzeni lokalnej. Jest ważnym elementem jakości życia i oraz wyznacznikiem stanu środowiska przyrodniczego, a także niezbędnym warunkiem efektywności procesu gospodarowania. Ważnym aspektem działań na rzecz kształtowania ładu przestrzennego jest zapewnienie spójności terytorialnej, Jest to sprawnie działający system, tworzący strukturę sieciową, na który składa się lokalny system osadniczy powiązany pasmami infrastruktury głównie transportowej. Spójność przestrzenna będzie kształtowana również przez zachowujący ciągłość system przyrodniczy.

Dostępność i wysoka jakość infrastruktury transportowej, komunikacyjnej i technicznej to podstawowe czynniki warunkujące rozwój ekonomiczny i społeczny, stanowiące o atrakcyjności terenów dla inwestorów, a także zapewniające wysoką jakość obsługi mieszkańców.

Cel operacyjny 8. Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej i tworzenie ofert inwestycyjnych jest realizowany poprzez cele szczegółowe:

8.1. Stworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej powiatu. W 2016 roku została opracowana Zintegrowana Strategii Promocji Powiatu Wieruszowskiego na lata 2016-2022, przyjęta uchwałą Nr XXVII/137/2016 z dnia 29.12.2016r. Rady Powiatu Wieruszowskiego. Jednym z celów dokumentu jest. promocja gospodarcza powiatu m.in. poprzez działania: stworzenie ofert dla przedsiębiorców, rozszerzenie współpracy z firmami z terenu powiatu, stworzenie możliwości dla powstania klastrów zrzeszających firmy meblarskie oraz dla producentów rolnych a także utworzenie punktu obsługi inwestora w siedzibie starostwa.

8.3. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w powiecie.

Zadania w zakresie uprządkowania gospodarki wodno- ściekowej w powiecie realizują jako zadania własne gminy. W 2016 roku dofinansowanie uzyskały: Gmina Wieruszów , Gmina Czastary, Gmina Łubnice, Gmina, Lututów, Gmina Sokolniki (realizacja zadań w 2017r.) Zaplanowane zadania wymieniono w załączniku do raportu.

8.4. Poprawa stanu infrastruktury drogowej wewnątrz powiatu.

W 2016 roku przebudowano/zmodernizowano 2,522 km dróg powiatowych. Kwota realizacji zadań wyniosła 1.680.095,62 zł w tym :dotacje z budżetu państwa 648.928 zł (Program Przebudowy Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej, oraz drogi dojazdowe do gruntów rolnych) i dotacje gmin 475.993,73 zł.

Wybudowano/przebudowano również chodniki przy drogach powiatowych o łącznej długości 3,625 km, na łączną kwotę 1.077.618,09 zł, w tym dotacje gmin 674.863,11 zł. Szczegółowe zestawienie inwestycji znajduje się w załączniku do raportu, gdzie uwzględniono również przedsięwzięcia w zakresie poprawy stanu dróg realizowane przez gminy.

W 2016 roku % udział długości dróg powiatowych i gminnych przebudowanych do długości ogółem wyniósł 0,8%, a więc mniej niż w 2015 roku, gdzie wskaźnik ten wyniósł 2,8% .

8.5. Rozwój infrastruktury ICT. Firma Comnet Multimedia kontynuuje w ramach projektu „Szerokopasmowy Wieruszów – budowa sieci światłowodowej na terenie powiatu wieruszowskiego” sieć światłowodową na terenie Powiatu Wieruszowskiego. Od 2012 roku Powiat Wieruszowski współpracuje z firmą w celu zintensyfikowania procesu budowy i włączania odbiorców, mieszkańców powiatu do sieci. W zasięgu sieci jest 20 miejscowości z terenu Powiatu Wieruszowskiego. Program jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka .

Wskaźniki systemu monitorowania zintegrowanej strategii rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla **Celu strategicznego**
III. KSZTAŁTOWANIE ŁADU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

III. Kształtowanie ładu zagospodarowania przestrzennego i ochrona środowiska przyrodniczego			rok bazowy	2013	2014	2015	2016
Udział powierzchni powiatu objęty MPMP w powierzchni ogółem	%	UG	12	12	12	12	
Udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w powierzchni powiatu ogółem*	%	UG		Brak danych			
Liczba wydanych pozwoleń na budowę (budynki mieszkalne, budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne, obiekty inżynierii lądowej i wodnej)	pozw.	GUS	185	288	307	414	463

Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych	ha	Starostwo urzędy gmin	-	351,07 355,07 (gmina Wieruszów, Galewice, Lututów)		
Lesistość powiatu	%	GUS	25,9	25,8	25,9	25,9
<i>Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej do liczby mieszkańców ogółem</i>	%	GUS	90,6*	90,6	97,3	97,4
<i>Liczba ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej do liczby mieszkańców ogółem</i>	%	GUS	46,4*	47,2	54,5	55,3
<i>Liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków do liczby mieszkańców ogółem</i>	%	GUS	58,8	62,3	63,4	61,7 (Polska 72,8, WL 68,2)
<i>Liczba ludności korzystającej z instalacji gazowej do liczby mieszkańców ogółem</i>	%	GUS	1,9*	2,0	2,0	2,1
<i>Udział dróg powiatowych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg</i>	%	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	9,29	9,29	9,34	9,6
<i>Udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg</i>	%	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	57,5	56,2	55,8	52,48
<i>Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów (z wyłączeniem komunalnych) ogółem</i>	%	GUS	93,6	98,2	49,5*	29,0* *zmiana metodologii
<i>Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (pyłowe i gazowe)</i>	t/r	GUS	106730 (215 i 106505)	157462 (172,157209)	135721 (141,135580)	149368 (123,149245)
Ilość energii wytwarzanej w powiecie pochodzącej ze źródeł odnawialnych	MWh	-	-	-	-	-

IV: PODNOSZENIE SPRAWNOŚCI INSTYTUCJONALNEJ ZARZĄDZANIA W JST

Sprawne działanie lokalnej administracji samorządowej opartej na nowoczesnych metodach zarządzania ukierunkowanych na poprawę jakości obsługi administracyjnej mieszkańców i podmiotów gospodarczych z wykorzystaniem technologii informatycznych to cel o charakterze strategicznego uwarunkowania wewnętrznego.

W ramach celu operacyjnego **12. Wspieranie rozwoju przyjaznej administracji publicznej** zadania realizowano poprzez następujące **cele szczegółowe (kierunki działań)**:

W ramach celu **12.1. Rozwój usług z zakresu e-administracji** Powiat Wieruszowski wraz z 14 powiatami woj. łódzkiego utworzył Związek Powiatów Województwa Łódzkiego (statut przyjęty uchwałą Nr XXIV/122/2016 Rady Powiatu Wieruszowskiego). Celem związku jest podejmowanie wspólnych projektów z następującym zakresem: cyfryzacja baz danych EGiB, w tym tworzenie numerycznej mapy ewidencji gruntów i budynków oraz pozyskanie danych ewidencji budynków i lokali, przekształcenie analogowej mapy zasadniczej do numerycznej obiektywnej mapy zasadniczej i utworzenie cyfrowych baz danych obiektów topograficznych, założenie geodezyjnej sieci uzbrojenia terenu, informatyzacja zbiorów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

W ramach celu **12.2.Usuwanie barier architektonicznych we współpracy z grupami osób niepełnosprawnych** PCPR w Wieruszowie wykorzystując środki **Programu „ Aktywny Samorząd” Moduł I** wspomógł w tym zakresie 5 z tego: **1 osoba** – na zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu, **1 osoba** – na uzyskanie prawa jazdy kat.B, **3 osoby** - na utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektrycznym. Kolejnym działaniem PCPR w Wieruszowie było dostosowanie łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Starostwo Powiatowe dokonało zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Osieku z filią w Czastarach . Również Warsztaty Terapii Zajęciowej zakupiły mikrobusa dla uczestników. Oba samochody dofinansowane są ze środków PFRON z „Programu wyrównywanie różnic między regionami III”.

W ramach środków własnych **Gmina Czastary** zainstalowała windę dla niepełnosprawnych przy budynku Urzędu Gminy w Czastarach.

Działania podejmowane przez starostwo w zakresie **12.3.Poprawienie obiegu informacji i usprawnienie procedur stosowanych w obsłudze mieszkańców** to m.in.: Dostosowanie witryn starostwa do standardu WCAD 2.0 – dostępność dla osób z grup zagrożonych wykluczeniem cyfrowym np. osób niepełnosprawnych lub seniorów i zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem na potrzeby starostwa.

13.Koordynacja działań na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych

Powiat Wieruszowski wspólnie z gminami współpracowali przy realizacji projektów drogowych, dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych. W roku 2016 powiat wieruszowski i gminy zrealizowały 9 przedsięwzięć w zakresie poprawy infrastruktury drogowej. Ponadto 2016 roku powiat i 5 gmin : Sokolniki, Czastary, Łubnice, Lututów i Galewice podpisały porozumienia dotyczące współpracy podczas realizacji przedsięwzięć drogowych dofinansowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (w roku 2017 i 18 realizowane będą 4 przedsięwzięcia). W 2016 roku podpisano również 2 umowy: z Gminą Galewice i z Gminą Wieruszów o partnerstwie w ramach PRGIPID, zawiązując partnerstwo i udzielając pomocy finansowanej w formie dotacji na ich realizację w 2017 roku.

Powiat Wieruszowski i PCPR w Wieruszowie podjęli także działania przygotowawcze do złożenia projektu na utworzenie na terenie powiatu Centrum Usług Społecznych w zakresie rozwoju usług opiekuńczych na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych (Usługi asystenckie i opiekuńcze) i dzieci. Złożenie wniosku marzec 2017r. Założenia do wniosku obejmuje też Dzienny Dom Pobytu i mieszkania chronione. W projekcie udział zadeklarowały: Gmina Wieruszów, Gmina Lututów, Gmina Bolesławiec, SIKOS w Wieruszowie, TPD w Wieruszowie. Partnerem wiodącym będzie Powiat Wieruszowski.

13.3. Stworzenie struktur i procedur współpracy z zespołem monitorowania strategii.

Zarządzeniem Nr 9/15 Starosty Wieruszowskiego z dnia 9 marca 2015r. powołano zespół zadaniowy do spraw monitorowania Zintegrowanej Strategii Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 określając jej zadania.

14. Opracowanie zintegrowanej strategii promocji Powiatu Wieruszowskiego. Dokument strategii przyjęto uchwałą Nr XXVII/13/2016 z dnia 29.12.2016 r. Koszt opracowania 8.160,00 zł. W dokumencie przyjęto hasło przewodnie przekazu promocyjnego POWIAT WIERUSZOWSKI-EKSPRESOWY KIERUNEK ROZWOJU. Założono w nim realizację czterech celów strategicznych:

1. Zbudowanie silnej marki powiatu rozpoznawalnej na tle województwa łódzkiego i będącej istotnym wyróżnikiem regionu łódzkiego w skali ogólnopolskiej,
2. Promocja gospodarcza Powiatu,
3. Promocja walorów turystyczno – rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych,
4. Zaangażowanie potencjału i energii mieszkańców Powiatu w celu budowania silnego wizerunku marki.

Wskaźniki systemu monitorowania zintegrowanej strategii rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla **Celu strategicznego IV: PODNOSZENIE SPRAWNOŚCI INSTYTUCJONALNEJ ZARZĄDZANIA W JS**

				2013	2014	2015
Liczba przeszkolonych pracowników samorządowych	os.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	124	158	162 5 prac. Studia podypl.
Liczba mieszkańców powiatu korzystająca z elektronicznego systemu zarządzania dokumentami	os.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	0	1	1
Liczba projektów realizowanych we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	szt.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	14	11	11

Środki finansowe pozyskane ze zewnętrznych źródeł (dotacje i subwencje krajowe, EFRR, EFS, EOG, itp.)	zł	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	1.165.084,94 1.460.067,98		
Środki unijne na 1 mieszkańca (środki gmin i powiatu z UE na finansowanie programów i projektów w przeliczeniu na 1 mieszkańca)	zł	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin GUS	21,6	2,9	3,6	35,6
Wskaźnik „Przyjazny samorząd”	pkt.	Moja Polis	1,89**	Brak danych		Brak danych
Wskaźnik „Przyjazny samorząd” – wymiar „partnersтво”	pkt.	Moja Polis	1,3**	Brak danych		Brak danych

W 2016 roku zrealizowano wiele innych zadań i inwestycji, które zostały szczegółowo przedstawione Zbiorczej informacji z realizacji zadań w ramach Zintegrowanej Strategii Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 za 2016 rok, stanowiącej załącznik do niniejszego raportu.

4. Oddziaływanie realizacji strategii na sytuację społeczno-gospodarczą powiatu poprzez badanie wybranych wskaźników osiąganych przez Powiat Wieruszowski na tle województwa i kraju.

Do oceny sytuacji społeczno-gospodarczej Powiatu Wieruszowskiego zastosowano analizę wskaźnikową – porównanie wskaźników statystycznych dla Powiatu Wieruszowskiego, województwa łódzkiego i kraju. Wskaźniki przedstawia poniższa tabela.

Powiat Wieruszowski na tle województwa łódzkiego i kraju- porównanie wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego

WYBRANE WSKAŹNIKI STATYSTYCZNE	2012 powiat	2013 powiat	2014 powiat	2015 powiat	2015 woj. łódzkie	2015 Polska
Potencjał gospodarczy						
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	1074	1446	1943	2002	4307	4347
Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie ewidencji gospodarczej	811	830	838	847	968	1089

REGON na 10 tys. mieszkańców						
Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców	71	71	72	74	81	94
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	70	70,2	69,9	71,70	91,30	100
Dochody powiatu ogółem na 1 mieszkańca	870,57	932,34	904,91	916,62	870,36	917
Udział wydatków inwestycyjnych z budżetu powiatu w wydatkach ogółem	9,2	11,9	11,6	9,7	11,98	14,43
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	11,4	10,9	8,5	7,6	10,3	9,7
Potencjał demograficzny i rynek pracy						
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym - wskaźnik obciążenia demograficznego	58,4	58,6	59,0	59,3	62,9	60,1
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-2,1	-0,7	-0,3	-0,8	-3,61	-0,7
Saldo migracji ogółem	-41	-17	-31	-39 -0,9 na 1000 mieszkańców	-2071 -0,8 na 1000 mieszkańców	-0,41 na 1000 mieszkańców
Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż rok ogółem w % bezrobotnych ogółem	32,7	37,6	38,8	29,8	42,00	39,7
Potencjał społeczno-techniczny						
Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej do liczby mieszkańców ogółem	90,6	90,6	97,3	97,4	94,1	91,8
Liczba mieszkańców korzystającej z instalacji kanalizacyjnej do liczby mieszkańców ogółem	46,4	47,2	54,5	55,3	63,4	69,7
Odsetek dzieci 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	73,1	77,1	83,5	88,6	84,7	84,2
Liczba organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne) na 10 tys. mieszkańców	35	37	37	38	33	35
Udział procentowy długości przebudowanych dróg powiatowych do			2,89	6,04	0,90	-

długości dróg ogółem	tylko powiat 2014-2016r.		2014r.	2015r.	2016r.	
Lekarze ogółem	67	75	79	86	6676	88437
na 10 000 mieszkańców	(15,8)	(17,7)	18,7	(20,4)	(26,8)	(23)
lekarze dentyści				4	875	12603
na 10 000 mieszkańców				(0,95)	(3,5)	(3,3)

Ocenę wskaźników w zakresie **Potencjału gospodarczego** rozpoczęto od analizy *nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca*, określających aktywność inwestycyjną przedsiębiorców. Nakłady inwestycyjne w istotny sposób wpływają na długofalowy rozwój gospodarki. Zestawienie ze wskaźnikami dla woj. łódzkiego i kraju nie wypada dla powiatu wierszowskiego korzystnie. W rankingu dla woj. łódzkiego powiat zajmuje nadal 15 miejsce. W dalszej kolejności analizie poddano wskaźniki potencjału gospodarczego mierzone: *liczbą podmiotów zarejestrowanych w systemie ewidencji podmiotów gospodarczych REGON na 10 tys. mieszkańców* (wskazujący poziom przedsiębiorczości) i *liczbą jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców*. Tempo wzrostu wskaźnika przedsiębiorczości jest porównywalny ze średnim tempem wzrostu dla całego województwa. W rankingu wojewódzkim powiat wierszowski zajmuje 10 miejsce. Biorąc pod uwagę wielkość podmiotów gospodarczych w 2015 roku najwięcej było w powiecie wierszowskim podmiotów zatrudniających 0-9 osób : 3386; 158 podmiotów zatrudniało 10-49 osób; 21 podmiotów od 50-24 osób a 21 podmiotów zatrudniało od 50-249 osób. Powyżej 250 osób zatrudniało 7 podmiotów gospodarki. W porównaniu z rokiem 2014 wzrosła liczba podmiotów zatrudniających do 9 osób (37 podmioty) i 3 podmioty zatrudniające 10-49 osób.

Powiat wierszowski cechuje nadal jeden z najniższych w województwie *poziomów wynagrodzeń mieszkańców* (22 miejsce w woj. łódzkim). Najniższy poziom wynagrodzenia cechuje powiat brzeziński (66,2), najwyższy powiat bełchatowski (139,5). Zakładając rok 2014=100 wskaźnik poziomu wynagrodzenia dla powiatu wierszowskiego wynosi 102,6 a ogółem dla kraju 104,5. *Dochody powiatu per capita* dla powiatu wierszowskiego wyniosły 916,62 zł w 2015 r. i są wyższe od średniej dla woj. łódzkiego. Najniższy dochód powiatu na 1 mieszkańca osiągnął w 2015 r. powiat skierniewicki 479,71 zł a najwyższy powiat przasnyski 1913,07 zł. Wydatki ogółem budżetu powiatu wierszowskiego w 2015 roku przeciętnie na 1 mieszkańca wyniosły 894,58 zł. Przeciętne wydatki ogółem budżetów na 1 mieszkańca w woj. łódzkim to 864,77 zł. W 2015 roku *udział wydatków inwestycyjnych na 1 mieszkańca w wydatkach ogółem* w powiecie wierszowskim

wyniósł 86,52 zł. Jest niższy od średniej dla woj. łódzkiego (103,62 zł). Najwyższe wydatki inwestycyjne z budżetów powiatu na mieszkańca odnotowano w powiecie opoczyńskim 266,51 zł, a najniższe w powiecie kutnowskim 27,74 zł. **Stopa bezrobocia rejestrowanego** w 2015 r. wyniosła 7,6 % i jest znacznie niższa od średniej dla woj. łódzkiego i kraju. W regionie w 2015 roku niższą stopę bezrobocia rejestrowanego odnotowano jedynie w powiecie rawskim i skierniewickim.

Ocenę wskaźników w zakresie **Potencjału demograficznego rynku pracy** rozpoczęto od analizy **wskaźnika obciążenia demograficznego**.

W Powiecie Wieruszowskim w 2015 roku wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł 59,3. Jest nieznacznie niższy od średniej krajowej (60,1) i znacznie niższy niż dla woj. łódzkiego (62,9). **Przyrost naturalny na 1000 ludności dla powiatu wieruszowskiego** w 2015 roku jest nadal ujemny -0,8 i nieco niższy niż średnia dla kraju (-0,7). Jest jednak znacznie wyższy niż średnia dla województwa łódzkiego (-3,61). W liczbach bezwzględnych przyrost naturalny dla powiatu wieruszowskiego wynosi -33. Biorąc pod uwagę poszczególne gminy przyrost naturalny wyniósł w 2015r. był dodatni tylko w gminie Czastary (10), a w pozostałych ujemny: Wieruszów (-2), Galewice (-7) i Sokolniki (-8), gmina Łubnice (-12), Bolesławiec (-10), Lututów(-2). **Saldo migracji ogółem** dla Powiatu Wieruszowskiego wyniosło -39. Saldo migracji klasyfikuje Powiat Wieruszowski na 10 miejscu w woj. łódzkim (w 2014 roku 9 miejsce). Biorąc pod uwagę ten wskaźnik dodatnie saldo migracji odnotowano w 2015 roku w: gmina Sokolniki (+10) i gmina Łubnice (+4) w pozostałych gminach odnotowano saldo ujemne: gmina Lututów (-18), gmina Czastary(-5), gminie Bolesławiec (-10) i Galewice (-7) i gmina Wieruszów (-30). **Saldo migracji ogółem na 1000 ludności** kształtuje się w powiecie wieruszowskim na poziomie -0,9 przy średniej dla województwa -0,8. Saldo migracji na 1000 ludności w porównaniu z rokiem 2014, gdzie wyniósł -1,4 poprawił się. Znacznie poprawił się w stosunku do lat poprzednich wskaźnik **Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż rok ogółem w % bezrobotnych ogółem**, co może wskazywać na skuteczność działań podejmowanych w kierunku aktywizacji zawodowej i wykluczeniu społecznemu przez PUP w Wieruszowie, PCPR w Wieruszowie, jednostki samorządu terytorialnego oraz stowarzyszenia SIKOS, WZT.

Następnie analizie poddano wskaźniki w zakresie **potencjału społeczno-technicznego**. Powiat Wieruszowski nadal charakteryzuje relatywnie wysoki odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej. Wskaźnik liczby ludności w powiecie wieruszowskim korzystającej z sieci wodociągowej w % ogółu ludności wyniósł w 2015 roku 97,4 i jest najwyższy w woj. łódzkim i przewyższa średnią krajową. W gminie Galewice i gminie Lututów z instalacji wodociągowej korzysta 99,9% ludności (obie gminy na 1 miejscu w województwie łódzkim). W gminie Wieruszów to odpowiednio 98,9 a w gminie Bolesławiec 97,3%. **Liczba mieszkańców korzystającej z instalacji kanalizacyjnej do liczby mieszkańców ogółem** od roku 2012 systematycznie zwiększa się. Jednakże w roku 2015 wzrosła tylko nieznacznie i wyniosła 55,3 %. Jest także niższa od średniej dla województwa (nadal 11 miejsce) i kraju. Najwięcej mieszkańców korzysta z instalacji kanalizacyjnej w gminie Bolesławiec (96,6), Wieruszów (77,1), gminie Łubnice (74,0) a najmniej nadal w gminie Sokolniki (12,0) i Lututów (22,9).

Wskaźnik **odsetek dzieci 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym**, który dla Powiatu Wieruszowskiego wyniósł w 2015r. **88,6%** i jest wyższy od średniej w województwie i kraju.

Pozytywnie oceniono również aktywność społeczną mieszkańców Powiatu Wieruszowskiego mierzoną **liczbą organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne) na 10 tys. mieszkańców**, która jest wyższa niż w województwie łódzkim i kraju. Korzystnym zjawiskiem jest w dalszym ciągu różnorodność stowarzyszeń i grup działania, stanowiących istotę aktywności w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. W powiecie wieruszowskim funkcjonuje 47 stowarzyszeń i lokalnych grup działania.

5. Podsumowanie i wnioski.

Monitoring jest procesem obserwacji, mającym na celu zapewnienie informacji na temat słuszności podejmowanych działań. W związku z tym w raporcie dokonano przeglądu zadań wykonanych w 2016 roku. Monitoringiem objęte zostały sfera życia społecznego, gospodarczego oraz środowisko oraz sprawność instytucjonalna zarządzania jst, ujęte w 4 celach strategicznych.

Wykonanie wielu zadań uzależnione jest od możliwości pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych.

Przeprowadzony monitoring ZSRPW na lata 2014-2020 pozwolił przeanalizować zamiany we wszystkich sferach funkcjonowania powiatu i stwierdzić skuteczność i efektywność procesu wdrożeniowego. Stopień zaawansowania realizacji zadań strategii w poszczególnych sferach przedstawia tabela Zbiorczej informacji z realizacji zadań w ramach Zintegrowanej Strategii Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 za 2016 rok. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w omawianym okresie wykonano wiele zadań, które przyczynią się do zaspokojenia potrzeb mieszkańców powiatu wieruszowskiego. Największy nacisk położono na działania w sferze życia społecznego i gospodarczego. Realizowane były zadania mające na celu podniesienie jakości życia mieszkańców. PCM sukcesywnie wyposażane jest w urządzenia, aparaty, sprzęt, oraz zwiększa się dostępność i zakres świadczonych usług. Oprócz świadczeń na oddziałach i poradniach specjalistycznych szpital realizował 2 programy profilaktyczne. Starostwo Powiatowe realizuje dla mieszkańców Powiatu Wieruszowskiego projekt **„Kompleksowy program zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia”** ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009-2014 i Ministerstwa Zdrowia. W ramach tego programu w 2016 roku na wszystkie działania, wyszczególnione w pkt. 7.1. załącznika do raportu wydatkowano kwotę 1.035.294,16 zł. Tylko w ramach programu badań profilaktycznych wykonano 1961 badań dla mieszkańców powiatu w wieku 45-70 lat i 939 badań dla dzieci i młodzieży w wieku 7-20 lat.

Największy wkład środków finansowych odnotowano w działaniach na rzecz realizacji zapisów strategii poniesione na kreowanie **postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców, tworzenie miejsc pracy dla osób z grup wykluczonych z rynku pracy i wzmocnienie konkurencyjności MŚP**, stanowiących cele szczegółowe *Celu operacyjnego 4. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości*. Z analizy wykonanych zadań wynika, że w omawianym okresie podjęto również działania zmierzające do polepszenia stanu infrastruktury drogowej. Znaczną kwotę wydatkowano także na modernizację i przebudowę oraz przebudowę i budowę chodników, stanowiący cel szczegółowy **8.4. Poprawa stanu infrastruktury drogowej wewnątrz powiatu**.

Część zadań zawartych w strategii to wspólne przedsięwzięcia o procedurach wymagających zaangażowania gmin z terenu powiatu wierszowskiego. Osiągnięcie pożądanego celu w szczególności w zadaniach 1.1, 1.3, 1.4 i 1.5 w celu operacyjnym **1. Wspieranie innowacyjności i rozwoju specjalizacji gospodarczych** oraz w zadaniach w celu **9. Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE)** wymaga zaangażowania opracowania dodatkowych programów i dokonania wielu analiz. Realizacja tego typu zadań wymaga długofalowego działania i wymaga również wsparcia ze środków zewnętrznych. Niemniej ważna w tym przypadku jest edukacja ekologiczna mieszkańców i podniesienie ich świadomości o celowości i korzyściach energii pozyskanej ze źródeł OZE również w gospodarstwach domowych. Niektóre inicjatywy gmin w tym zakresie nie uzyskały akceptacji społecznej.

Uwagi:

W Zintegrowanej Strategii Powiatu Wierszowskiego na lata 2014-2020 opracowany został ramowy system wskaźników, dla których wygenerowano wartości bazowe i według których raportuje się postępy w realizacji działań, Aktualizowanie danych dla wskaźników pozwala na analizę trendów w ujęciu czasowym oraz dokonanie porównań w kolejnych okresach raportowania strategii ze stanem wyjściowym. Informacje i dane, na podstawie których opracowano raport pochodzą ze statystyki publicznej, powiatowych i gminnych jednostek samorządu terytorialnego, powiatowych jednostek organizacyjnych i instytucji z terenu powiatu. Podczas opracowania raportu napotkano na trudność przypisania wartości wskaźników statystycznych: **Lokalny Wskaźnik Rozwoju Społecznego (LHDI)**, **Wskaźnik „Przyjazny samorząd”**, **Wskaźnik „Przyjazny samorząd” – wymiar „partnerstwo” (źródło MojaPolis)**, które nie posiadają danych po 2012 roku. Wskaźnika **Odsetek ludności w wieku 15-64 lata z wyższym wykształceniem w liczbie ludności w tym wieku ogółem** nie ma w bazie danych lokalnych na poziomie powiatów. **Średnia wielkość gospodarstwa rolnego** – brak danych na poziomie powiatu.

Rekomenduje się zmianę źródeł dla wskaźników:

- *Udział osób oddających 1% podatku na rzecz organizacji pozarządowych w liczbie podatników ogółem*
Dane GUS na Urząd Skarbowy w Wieruszowie

- Liczba wydanych pozwoleń na budowę (budynki mieszkalne, budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne, obiekty inżynierii lądowej i wodnej)

- Dane GUS na dane Starostwa Powiatowego w Wieruszowie.

STAROSTA
mgr inż. Andrzej Szymanek

Handwritten signature